

PCA-pomp

Pijnbestrijding

In overleg met de anesthesist is besloten u pijnbestrijding te geven door middel van een PCA-pomp. In deze folder krijgt u informatie over deze manier van pijnbestrijding.

Wat is PCA?

PCA is afkomstig van het Engelse 'Patient Controlled Analgesia'. Dit betekent: door patiënt uitgevoerde pijnstilling. U, als patiënt, kunt met de PCA-pomp zelf de pijnstilling regelen. U bepaalt wanneer u pijnstilling nodig heeft, en hoeveel pijnstilling u nodig heeft.

Hoe werkt de PCA-pomp?

Vlak voor de operatie krijgt u een infuus. Deze wordt gebruikt om u medicijnen toe te dienen tijdens de operatie. Zodra u na de operatie op de uitslaapkamer aangekomen bent, wordt de PCA-pomp aangesloten op het infuus. In deze pomp bevindt zich morfine. De pomp wordt geprogrammeerd door de anesthesist. Hij heeft u tijdens de operatie gevolgd en bepaalt hoeveel pijnmedicatie u (maximaal) mag krijgen. Het is dus niet mogelijk dat u teveel medicatie krijgt!

De bediening van de pomp is heel eenvoudig: als u pijn begint te krijgen, moet u *niet* wachten, maar drukt u op de toedieningsknop van de pomp. Hierdoor krijgt u morfine toegediend.

Op de toedieningsknop bevindt zich een lampje. Als het lampje brandt kunt u op de knop drukken waarna u morfine krijgt. Het lampje gaat dan uit en het duurt 7 minuten voordat het lampje weer gaat branden. Als u drukt en het lampje brandt niet, krijgt u geen morfine toegediend.

Is een overdosis van morfine mogelijk?

Bij iedere druk op de toedieningsknop krijgt u een vooraf ingestelde hoeveelheid morfine toegediend. Om overdosis te voorkomen reageert de pomp om de 7 minuten op de toedieningsknop. Het duurt ongeveer 5 tot 10 minuten voordat de morfine gaat werken. Wees niet ongerust, de pomp is zo geprogrammeerd door de anesthesist, dat de toegelaten dosis niet kan worden overschreden.

De nazorg

Zolang u een PCA-pomp heeft, kunt u elke dag een bezoek verwachten van één van de leden van het Acute Pijn Service (APS) team. Hij/zij komt langs om te kijken of de pijnbestrijding naar wens gaat.

Dit houdt in:

- pijn is acceptabel
- eventuele misselijkheid is onder controle

- u bent niet te suf
- u durft te bewegen, te hoesten en goed door te ademen.

Hoelang kunt u van deze pomp gebruik maken?

De PCA-pomp blijft (afhankelijk van de aard van de operatie) een aantal dagen tot uw beschikking. De PCA- pomp wordt verwijderd als de pijn acceptabel is of zodanig verminderd is dat lichtere medicijnen de pijnstilling 'over kunnen nemen'. Op de pomp kan worden gezien hoe vaak u de toedieningsknop gebruikt. Deze gegevens kunnen worden gebruikt om te beoordelen of de pomp gestopt kan worden. Het verwijderen van de pomp gebeurt in overleg met u. U bent immers degene die ervaart of de pijn verminderd is of niet. Het verwijderen van de PCA-pomp gebeurt door een medewerker van het APS-team.

Wat zijn de voordelen van een PCA-pomp

Met een PCA-pomp kunt u zelf uw pijnstilling na de operatie regelen. U hoeft de verpleegkundige niet te vragen om pijnmedicatie. U hoeft niet te wachten op een injectie die de verpleegkundige klaar zou moeten maken. Meteen als u pijn ervaart kunt u op de toedieningsknop van de pomp drukken. Het is de bedoeling dat u drukt voordat de pijn zijn hoogtepunt bereikt.

Morfine

De kans op verslaving aan morfine is niet zo groot als vaak wordt gedacht. Als morfine wordt gebruikt tegen de pijn is de kans op verslaving minimaal.

Bijwerkingen

U kunt misselijk worden bij het gebruik van morfine. Mocht er inderdaad misselijkheid optreden, dan nemen de verpleegkundigen hiertegen maatregelen. Het is mogelijk dat u wat slaperiger bent bij het gebruik van morfine. Dit is niet erg, misschien zelfs wel gunstig na een operatie.

Vragen

Voor al uw vragen over pijnbestrijding na de operatie kunt u altijd de verpleegkundige vragen om contact op te nemen met het APS-team.